

Vides aizsardzības prasību ievērošana

LAUKSAIMNIECĪBAS UN LOPKOPĪBAS UZŅĒMUMOS

Metodiskais materiāls

OPERATORIEM

LIKUMDOŠANAS PRASĪBAS

**Kādas pamata
lauksaimnieciskās
darbības ir jāreģistrē:**

MK 1082 (C kategorija): 4.1. dzīvnieku novietnes, kurās audzē (ieskaitot cieto kūtsmēslu, šķīdirmēslu, vircas un skābbarības sulas glabāšanu, savākšanu un novadīšanu) 10 un vairāk dzīvnieku vienību, kā arī dzīvnieku novietnes, kuras saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumiem Nr. 834 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem" atrodas īpaši jutīgās teritorijās, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem un kurās audzē piecas un vairāk dzīvnieku vienības, ja dzīvnieku novietne nav iekļauta likuma "Par piesārņojumu" 1. pielikumā

Likuma "Par piesārņojumu" 1. pielikums (A kategorija):

fermas intensīvai cūku un mājputnu
audzēšanai, kurās ir vietu skaits:

vairāk nekā **40 000**
mājputnu

vairāk nekā **2000**
gaļas cūku, kuru svars
pārsniedz **30**
kilogramus

vairāk nekā **750**
sivēnmāšu

A KATEGORIJA

piesārņojošās darbības

40 000+
mājputnu

2000+
gaļas cūku, kuru svars
pārsniedz **30**
kilogramus

750+
sivēnmāšu

C KATEGORIJA

piesārņojošās darbības

Vai saimniecība
atrodas īpaši
jutīgajā
teritorijā?

Jā

No **5** dzīvnieku
vienībām

Nē

No **10** dzīvnieku
vienībām

Dzīvnieku vienību skaita noteikšana, kas atrodas saimniecībā

Dzīvnieku vienību skaitu var aprēķināt, saskaitot mājlopus, putnus atsevišķi pa sugām un tad reizinot ar attiecīgā lauksaimniecības dzīvnieku sugas un vecuma grupas dzīvnieku vienību, kas noteikta spēkā esošos noteikumos par prasībām ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma.

Piemērs. Kūti atrodas **2** zirgi, **4** slaucamas govīs, **2** vaislas teles (no 12 mēnešiem), **2** nobarojamas cūkas (30-100 kg), **10** vistas un **15** truši.

2 zirgi: $2 \times 0.48 = 0.96 \text{ DV}$

4 slaucamas govīs: $4 \times 0.7 = 2.8 \text{ DV}$

2 vaislas teles: $2 \times 0.5 = 1.0 \text{ DV}$

2 nobarojamas cūkas: $2 \times 0.03 = 0.06 \text{ DV}$

10 vistas: $10 \times 0.006 = 0.6 \text{ DV}$

15 truši: $15 \times 0.024 = 0.36 \text{ DV}$

Kopā: $0.96 + 2.8 + 1 + 0.06 + 0.06 + 0.36 = 5.24 \text{ DV}$

Secinājums. Ja saimniecība atrodas īpaši jutīgajā teritorijā, tā jāreģistrē kā C kategorijas piesārņojošā darbība, bet, ja tā atrodas ārpus šīm teritorijām – reģistrācija nav jāveic.

Jāņem vērā arī citas darbības, kuras tiek veiktas saimniecībā un kas var tikt klasificētas, piemēram, kā **B kategorijas piesārņojošā darbība** (piemēram, biogāzes ražošana atbilstoši spēkā esošajiem noteikumiem par kārtību, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai - iekārtas dzīvnieku un augu izcelsmes atkritumu (tai skaitā dzīvnieku mēsli un atkritumi no lopkautuvēm) uzglabāšanai, reģenerācijai vai apstrādei (arī iekārtas kompostēšanai un biogāzes iekārtas), kuru uzņemšanas jauda ir 30 un vairāk tonnu dienā.

VVD UN VAAD KOMPETENCE

Valsts vides dienests
uzrauga un kontrolē
jautājumus, kas saistīti ar:

kūtsmēslu un digestāta
uzglabāšanu;

iestrādes, pārdošanas vai
citādas izmantošanas
uzskaites dokumentāciju;

atlikumu, blakusproduktu,
notekūdeņu dūņu un
atkritumu kompostēšanu;

krātuvju tilpumu;

vides piesārņojumu.

Valsts augu aizsardzības dienests
kontrolē:

mēslošanas līdzekļu
izkliedes un iestrādes
atbilstību normatīvajiem
aktiem;

mēslošanas līdzekļu
nodošanu citām personām,
ja saimniecībā saražotais
slāpekļa daudzums
pārsniedz 170 kg uz vienu
lauksaimniecībā
izmantojamās zemes
hektāru gadā;

mēslošanas līdzekļu aprites
(iestrādes, iegādes,
pārdošanas u.c.)
dokumentāciju;

prasības mēslojuma
lietojumam īpaši jutīgajās
teritorijās, kā arī kultūraugu
mēslošanas plāna
sagatavošanai.

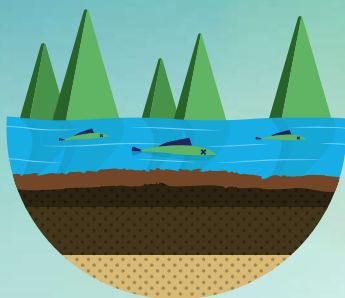
Piemēri informēšanai par vides aizsardzības prasību pārkāpumiem:

Izklidē mēslus uz
sasalušas augsnes

VAAD

Mēslu vai skābbarības
sulas iestrādes vai
noplūdes rezultātā
vērojama ūdeņu
iemītnieku bojā eja

VVD

KŪTSMĒSLU, SKĀBBARĪBAS UZGLABĀŠANA UN UZSKAITE

Labā prakse attiecībā uz krātuves noseģšanai izmantoto materiālu (efektivitātes secībā – cik labi nodrošina barjeru amonjaka emisiju mazināšanai, kā arī metāna un amonjaka uztveršanai):

1

atbilstoša biezuma peldoša, ar šķiedrām pastiprināta folija – nodrošina vislabāk;

2

daudzslāņu plastikāta materiāls ar O₂/gāzu barjeras īpašībām - nodrošina labi;

3

atbilstoša biezuma peldošs plastikāta materiāla pārklājs – nodrošina daļēji;

4

bioloģisko garozu veidojoši materiāli - sasmalcināti salmi un citi peldoši stiebraugi ar augstu C:N attiecību (~1:100) – nodrošina daļēji;

5

jumta vai telts segums ar stingru vāku – praktiski nenovērš emisijas, dārga ieviešana un risinājums ir ar mazu efektivitāti (palīdz novērst nokrišņu ietekmi);

6

citi garozu veidojoši paņēmieni, piemēram, kūdras vai poraina māla bumbiņas (LECA) – nepasargā no nokrišņiem un ir nebūtiski amonjaka emisiju absorbenti.

Kūtsmēslu uzglabāšana ārpus dzīvnieku novietnes

Pakaišu kūtsmēslus ārpus dzīvnieku novietnes pieļaujams uzglabāt izņēmuma gadījumā ārpus dzīvnieku novietnes ne ilgāk kā piecus mēnešus – **no 1. maija līdz 30. septembrim** – vai tad, ja tiek veikta kūtsmēslu krātuves atjaunošana vai pārbūve. Pagaidu uzglabāšanas laukumu ierīko atbilstoši spēkā esošiem noteikumiem par prasībām piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs:

kūtsmēslu uzglabāšanas laukumu neveido vietā, kur nogāzēs slīpums ir lielāks par pieciem grādiem, lai reljefs nesekmētu virszemes noteces veidošanos un noplūdi;

kūtsmēslu uzglabāšanas laukumu neveido pārmitrās un applūstošās teritorijās;

kūtsmēslu uzglabāšanas laukumu ierīko vismaz 50 metru attālumā no virszemes ūdens objektiem un no akas, kurā tiek ņemts ūdens mājtsaimniecībai, un vismaz 30 metru attālumā no novadgrāvja krotas un meliorācijas sistēmas būves (akas, virszemes noteces uztvērēja);

kūtsmēslu uzglabāšanas laukuma pamatni veido no ūdensnecaurļaidīga materiāla vai pamatnē ieklāj vismaz 30 centimetrus biezu šķidrumu absorbējošu materiālu (salmus, kūdru, skaidas), lai uzsūktu kūtsmēslus esošo šķidrumu un pasargātu no noteces. Absorbējoša materiāla pamatni veido divu metru platumā apkārt kūtsmēslu kaudzes perimetram. Kūtsmēslus nosedz ar vismaz 20 centimetrus biezu absorbējoša materiāla aizsargslāni (salmu, kūdras, skaidu) vai ūdensnecaurļaidīgu materiālu, lai mazinātu atmosfēras nokrišņu iedarbību, novērstu noteci un gaistošo vielu iztvaikošanu;

kūtsmēslu uzglabāšanas laukumu neveido tajā pašā vietā, ja nav pagājuši vismaz trīs gadi.

Jāņem vērā, ka kūtsmēsliem ir jānodrošina tāds sausnas saturs (virs 30%), lai tos varētu sakraut kaudzē un no tiem neplūstu virca, kā arī to apjoms uzglabāšanas laukumā atbilst vienā gadā attiecīgajā laukā iestrādājamam kūtsmēsļu apjomam.

Citi gadījumi, kuros pieļaujama kūtsmēsļu uzglabāšana ārpus dzīvnieku novietnes:

ja dzīvnieku novietnē atrodas mazāk par 10 dzīvnieku vienībām vai, ja tā atrodas īpaši jutīgajās teritorijās, – mazāk par piecām dzīvnieku vienībām uzglabā pie dzīvnieku novietnes līdz to tālākai izmantošanai. Kūtsmēsļu uzglabāšanas laukuma pamatni veido no ūdensnecaurļaidīga materiāla vai pamatnē ieklāj vismaz 30 centimetrus biezu šķidrumu absorbējošu materiālu (salmus, kūdru, skaidas), lai uzsūktu kūtsmēslos esošo šķidrumu un pasargātu no noteces. Absorbējoša materiāla pamatni veido divu metru platumā apkārt kūtsmēsļu kaudzes perimetram. Kūtsmēslus nosedz ar vismaz 20 centimetrus biezu absorbējoša materiāla aizsargslāni (salmu, kūdras, skaidu) vai ūdensnecaurļaidīgu materiālu, lai mazinātu atmosfēras nokrišņu iedarbību, novērstu noteci un gaistošo vielu iztvaikošanu. Vircu uzkrāj speciāli aprīkotā tvertnē;

ja dzīvnieku novietnē atrodas vairāk par 10 dzīvnieku vienībām vai, ja tā atrodas īpaši jutīgajās teritorijās, – vairāk par piecām dzīvnieku vienībām, uzglabā kūtsmēsļu krātuvē, kas būvēta no betona, vai betonētā laukumā, vai speciāli ierīkotā laukumā ar šķidruma necaurļaidīgu pamatni. Vircu uzkrāj speciāli ierīkotā krātuvē (tvertnē);

ja kūtsmēsli tiek uzkrāti **dziļā kūtī**, pieļaujams uzglabāt ārpus dzīvnieku novietnes ne ilgāk kā 24 mēnešus, ja nodrošina **sausnas saturu vismaz 45%**. Kūtsmēsļu uzglabāšanas laukumu neveido vietā, kur nogāzēs slīpums ir lielāks par pieciem grādiem, lai reljefs nesekmētu virszemes noteces veidošanos un noplūdi, ka arī pārmitrās un applūstošās teritorijās. To ierīko vismaz 50 metru attālumā no virszemes ūdens objektiem un no akas, kurā tiek ņemts ūdens mājāsaimniecībai, un vismaz 30 metru attālumā no novadgrāvja krotas un meliorācijas sistēmas būves (akas, virszemes noteces uztvērēja) un pamatni veido no ūdensnecaurļaidīga materiāla.

Šķidro un pusšķidro kūtsmēslu, vircas uzglabāšana

Uzpildīšana, neizjaucot segslāni; slēgta tipa tvertne vai ar pastāvīgu dabisku vai mākslīgu peldošu segslāni, kas samazina iztvaikošanu. Peldošais segslānis nepārtraukti nosedz krātuves virsmu. Ja nepieciešams, dabisko segslāni papildina.

Skābbarības uzglabāšana

Ūdens necaurļaidīga, pret iedarbību izturīga pamatne, pareizs novietojums reljefā, ieteicams - pārsegta ar plēvi (vislabāk no sāniem un augšas, plēve ar labām skābekļa barjeras īpašībām u.c.)

Neapsegta krātuve šķidro, pusšķidro kūtsmēslu un vircas uzglabāšanai nodara kaitējumu videi un finansiālus zaudējumus, jo apkārtējā vidē nonāk barības vielas gaistošā formā

Prasības lagūnas tipa krātuvēm

- krātuves pamatni un sienas hermetizē ar speciālu ūdensnecaurļaidīgu materiālu, kas paredzēts šķidro kūtsmēslu uzglabāšanai un kura malas nostiprina krātuves augšmalā;
- krātuvī norobežo ar nožogojumu;
- projektējot jaunu lagūnas tipa krātuvī, paredz ierīkot seklo gruntsūdeņu kvalitātes novērošanas (monitoringa) sistēmu. To ierīko komersants, kam izsniegta Valsts vides dienesta zemes dziļņu izmantošanas licence;
- ja lagūnas tipa krātuvē būvniecības laikā ierīkoti urbumi vai drenāžas sistēma ar novērošanas aku, krātuves ekspluatācijas laikā pazemes ūdeņu kvalitātes mērījumus novērošanas (monitoringa) vietās jāveic reizi gadā pirms krātuves iztukšošanas, un akreditētā laboratorijā veikto analīžu rezultātus mēneša laikā pēc to saņemšanas jāiesniedz attiecīgajā pārvaldē;
- būvējot jaunu lagūnas tipa krātuvī, krātuves pamatnes līmenim ir jābūt vismaz 50 centimetru virs maksimālā gruntsūdens līmeņa atrašanās.

I Mēslojuma uzskaitē žurnālā

Operatoram, kas veic piesārņojošas darbības dzīvnieku novietnē, pienākums ierīkot uzskaites žurnālu un veikt šādus ierakstus žurnālā:

datumu, kad papildināts peldošā segslāņa klājums (ja tāds ir);

datumu, kad kūtsmēsli, fermentācijas atliekas vai skābbarības sula izkliedēta uz lauka;

datumu, kad kūtsmēsli, fermentācijas atliekas vai skābbarības sula nodota citai fiziskajai vai juridiskajai personai, norādot daudzumu un fiziskās vai juridiskās personas adresi;

datumu, kad pakaišu kūtsmēsli novietoti uzglabāšanas vietā ārpus dzīvnieku novietnes.

Neattīrītu ražošanas notekūdeņu,

komunālo notekūdeņu un notekūdeņu dūņu emisija virszemes ūdeņos vai vidē, kā arī lietus kanalizācijas sistēmā ir aizliegta. Notekūdeņu novadīšana mēsļu krātuvē pieļaujama, ja tie satur tikai piena skalošanas ūdeņus.

DABAS RESURSU NODOKĻU NOMAKSA

Ja iekārtu operatori veic C kategorijas piesārņojošas darbības nozarēs, attiecībā uz kurām normatīvajos aktos nav noteiktu nosacījumu un nav arī iespējams aprēķināt piesārņojošo vielu apjomu, nodokļa apmērs ir:

1

2022. gadā — **200** euro
gadā;

2

no 2023. gada — **250** euro
gadā;

Nodokļa maksātājs samaksā nodokli par katru veikto C kategorijas piesārņojošas darbības reģistrāciju.

Ja persona C kategorijas piesārņojošu darbību reģistrējusi un saimniecisko darbību uzsākusi laikā, kas nesakrīt ar nodokļa taksācijas perioda pirmo mēnesi, nodokli aprēķina kā vienu divpadsmito daļu no gada nodokļa likmes par katru taksācijas perioda mēnesi pēc reģistrēšanas.

Aprēķina piemērs, ja ir viens dzīvnieks:

Dabas resursu nodokļa rekomendējamā aprēķināšana					
Dzīvnieku veids	Dzīvnieku skaits novietnē	Emitētās tonnas gadā	Emitētā viela	DRN likme	DRN euro
Govis	1	0.087	Metāns	85.37	7.43
		0.0285	Amonjaks	18.5	0.53
		0.1155	KOPĀ		7.95
Liellopi	1	0.06	Metāns	85.37	5.12
		0.0143	Amonjaks	18.5	0.26
		0.0743	KOPĀ		5.39

Gadījumos, ja C kategorijas piesārņojošās darbības veicējs veic ne tikai darbības par kurām nav noteiktu nosacījumu par piesārņojošo vielu apjoma aprēķinu, bet arī ekspluatē sadedzināšanas iekārtu, DRN maksājums jāveic:

par sadedzināšanas iekārtas radītajām emisijām atbilstoši aprēķinam;

par piesārņojošo vielu emisijām no darbībām, uz kurām normatīvajos aktos nav noteiktu nosacījumu.

Sadedzināšanas iekārtas radīto emisiju aprēķins

jāveic atbilstoši spēkā esošiem noteikumiem par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām.

Ja operators uzskata, ka aprēķinātais DRN maksājums būs precīzāks par konstanto DRN maksājumu,

tas patstāvīgi vai ar konsultantu palīdzību var veikt piesārņojošo vielu apjoma aprēķinu, izmantojot dažādus avotos izklāstītās aprēķina metodes.

Šajā gadījumā informācija par izmantoto aprēķinu metodi, kas pamato aprēķināto piesārņojošo vielu apjomu, komersantam ir jāiesniedz Valsts vides dienesta attiecīgajai reģionālajai vides pārvaldei.

Gadījumā, ja netiek izmantota sadedzināšanas iekārta,

bet tiek veiktas vairākas darbības, uz kurām normatīvajos aktos nav noteiktu nosacījumu un nav arī iespējams aprēķināt piesārņojošo vielu apjomu, tad DRN maksājums ir **200 EUR** par 2022. gadu (no 2023. gada – **250 EUR**).

Operators emisijas no kaltēm, kuras reģistrētas kā C kategorijas piesārņojošā darbība, aprēķina, ņemot vērā spēkā esošajos normatīvajos aktos par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām noteiktos emisijas faktorus, nepiemērojot emisijas robežvērtības.

SMAKU EMISIJU KONTROLE

Atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem par smaku emisiju ierobežošanu, smakas mērķlielums, kuru nosaka stundas periodam, ir 5 ouE/m^3 .

Veicot piesārņojošas darbības, kuras izraisa traucējošu smaku, smakas mērķlielumu nedrīkst pārsniegt vairāk kā 168 stundas kalendāra gadā.

Tas neattiecas uz mobilajiem piesārņojuma avotiem (pārvadāšana, mēslošana, iestrāde)!

Kūtsmēslus vai citu organisko mēslojumu izkliedē jebkurā nedēļas dienā, izņemot svētdienas un valsts noteiktās svētku dienas.

Ieteicams neizvest mēslojumu, kad ārgaisa temperatūra pārsniedz **25** grādus, lai izvairītos no gaistošo vielu (t.sk. barības vielu) pastiprinātām emisijām un tādējādi arī apkārtējo iedzīvotāju sūdzībām par smakām.

ATBILDĪGA MĒSLU APSAIMNIEKOŠANA

Ir ieteicama papildus mēslu krātuvju izbūve - ja esošajā krātuvē nepietiek vietas mēslu uzglabāšanai visu nepieciešamo termiņu (arī tad, ja esošajai krātuvei nepieciešams kapitālremonts; pārejot uz lielākām krātuves tilpuma summām).

Papildkrātuves izbūve ir drošības garants arī ziemās

Ieteicama novietņu mazgāšanas ūdeņu u.c. saimniecībā radušos notekūdeņu:

1

samazināšana, piem., modernizējot iekārtas;

2

atkārtota izmantošana, piem., biogāzes fermenterī;

3

nenovadīšana uz mēslu krātuvi, bet novadīšana citur, piem., lokālajā bioloģiskajā attīrīšanas iekārtā, tad bioloģiskās attīrīšanas dīķī, tad grāvī;

Termiņi iestrādei īpaši jutīgajās teritorijās

JANVĀRIS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

				01	02	
03	04	05	06	07	08	09
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

FEBRUĀRIS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

		01	02	03	04	05	06
07	08	09	10	11	12	13	
14	15	16	17	18	19	20	
21	22	23	24	25	26	27	
28							

MARTS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

		01	02	03	04	05	06
07	08	09	10	11	12	13	
14	15	16	17	18	19	20	
21	22	23	24	25	26	27	
28	29	30	31				

APRĪLIS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

		01	02	03		
04	05	06	07	08	09	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

MAIJS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

						01
02	03	04	05	06	07	08
09	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

JŪNIJS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

		01	02	03	04	05
06	07	08	09	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

JŪLIJS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

		01	02	03		
04	05	06	07	08	09	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

AUGUSTS

P	O	T	C	F	S	S
---	---	---	---	---	---	---

01	02	03	04	05	06	07
08	09	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

SEPTEMBRIS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

				01	02	03	04
05	06	07	08	09	10	11	
12	13	14	15	16	17	18	
19	20	21	22	23	24	25	
26	27	28	29	30			

OKTOBRIS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

		01	02			
03	04	05	06	07	08	09
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

NOVEMBRIS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

	01	02	03	04	05	06
07	08	09	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

DECEMBRIS

P	O	T	C	P	S	S
---	---	---	---	---	---	---

		01	02	03	04	
05	06	07	08	09	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Laikposmā no 20. oktobra līdz 15. martam neizklidē nekāda veida kūstmēslus un fermentācijas atliekas, bet zālājiem – no 5. novembra līdz 15. martam;

Slāpekli saturošus minerālmēslus ziemājiem neizsēj no 15. oktobra līdz 15. martam, pārējiem kultūraugiem un zālājiem – no 15. septembra līdz 15. martam;

I Prasības iestrādei:

170 kg

Slāpekļa daudzums,
ko var iestrādāt ar
organisko mēslojumu
uz 1 ha gadā

Cieto un šķidro kūtsmēslu
iestrādes limiti
Vislabākajā gadījumā
iestrāde noteik UZREIZ

Iestrāde liegta palienēs,
aizsargjoslās, ar sniegu
klātā augsnē, sasalušā,
pārmitrā zemē

Krātuves ietilpību regulē
MK 829 5.p.

8 mēneši

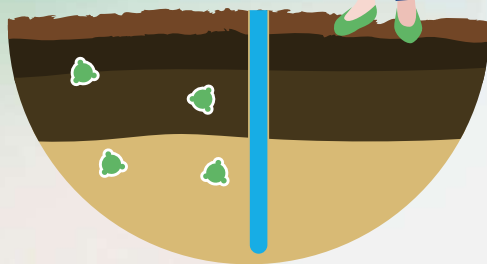

MONITORINGA SISTĒMAS IERĪKOŠANA

Ieteicams ierīkot gruntsūdeņu monitoringa sistēmu arī tādos gadījumos, ja to nenosaka likumdošana (piemēram, esošas lagūnas tipa krātuves gadījumā), lai konstatētu potenciālās ietekmes uz vidi no dzīvnieku novietnes ekspluatācijas!

Ir nepieciešams monitorings pie jaunām lagūnas tipa kūtsmēsļu krātuvēm

Zinot situāciju, iespējams savlaicīgi reaģēt gan saudzējot dabu, gan samazinot seku novēršanas izmaksas

CITAS DARBĪBAS – NODERĪGI ZINĀT

Kā pareizi saskaņot mēslu uzglabāšanu citviet, ja kūtsmēslu krātuve atrodas pārbūvē, renovācijā un kādas ir prasības uzglabāšanai citviet.

Lai pakaišu kūtsmēslus uzglabātu ārpus dzīvnieku novietnes:

1

operators Valsts vides dienestā iesniedz iesniegumu, kurā pamato izņēmuma gadījumu. Iesniegumā norāda zemes vienības kadastra apzīmējumu un apliecina pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas vietas atbilstību.

2

iesniegumam pievieno Lauku atbalsta dienesta lauku bloka karti (mērogā 1 : 5000 vai mērogā 1: 10 000, ne vecāku par pieciem gadiem), kurā atzīmē paredzamo pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas vietu. Ja operators veic kūtsmēslu krātuves atjaunošanu vai pārbūvi, iesniegumā norāda darba izpildes laiku;

3

Valsts vides dienests, pamatojoties uz iesniegtajiem dokumentiem, saskaņo pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas vietu ārpus dzīvnieku novietnes.

4

ja, veicot pārbaudi, valsts vides inspektors konstatē pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas vietas vai uzglabāšanas veida neatbilstību MK 829 noteikumu prasībām un dienesta noteiktajā termiņā operators nav veicis pasākumus šo neatbilstību novēršanai, dienests atceļ pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas vietas saskaņojumu. Operatora pienākums ir aizvēkt neatbilstošā vietā uzglabātos kūtsmēslus un nodrošināt to apsaimniekošanu atbilstoši šo noteikumu prasībām.

Dzīvnieku novietnē, kurā pakaišu kūtsmēslus uzkrāj dziļajā kūtī, un saimniecībā, kurā produkcijas ieguvei paredzētus gaļas liellopus, aitas un citas sugas dzīvniekus pastāvīgi tur āra apstākļos norobežotā vidē, nav vajadzīga kūtsmēslu uzglabāšanas krātuve.

Lai novērstu barības vielu noplūdes (ar kūtsmēsliem, vircu) ūdeņos, dzīvnieku barošanas, dzirdināšanas un uzturēšanās vietai:

jāatrodas vismaz 50 m attālumā no virszemes ūdens objektiem, akām, kurās ņem ūdeni mājāsaimniecībai, avotiem, kā arī vismaz 30 m attālumā no novadgrāvja krotas un meliorācijas sistēmas būves – akas, virszemes noteces uztvērēja;

tās virsmas slīpums nepārsniedz piecus grādus;

to neierīko pārmitrās, applūstošās teritorijās;

kūtsmēslus regulāri aizvāc vismaz vienu reizi gadā;

tās vietas virsmu, kurā dzīvnieki var patverties no nelabvēlīgiem laikapstākļiem, nokļāj ar pakaišiem, lai novērstu kūtsmēslu un vircas noplūdi.

Ja operators ir noslēdzis līgumu ar citu personu par visu kūtsmēslu uzglabāšanu, to reģenerāciju vai apstrādi, operators nodrošina atbilstošu krātuvi ar tilpumu, kas kūtsmēslus ļauj uzglabāt ne mazāk kā vienu mēnesi.

Citai personai, ar kuru noslēgts līgums par kūtsmēslu apsaimniekošanu, ir izbūvēta kūtsmēslu krātuve atbilstoši normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, un šī persona ir:

saņēmusi piesārņojošas darbības atļauju lauksaimniecības nozarē vai atļauju kūtsmēslu uzglabāšanai, reģenerācijai vai apstrādei atkritumu apsaimniekošanas nozarē;

reģistrējusi piesārņojošu darbību lauksaimniecības nozarē.

Operatoram ir jāpārlicinās, vai šī persona ir saņēmusi visas nepieciešamās atļaujas, rīkojas saskaņā ar tām un ir tiesīga pieņemt kūtsmēslus!

Operators rakstveidā informē Valsts vides dienestu par līguma noslēgšanu un laušanu 10 darbdienu laikā pēc notikuma. Līdz ar informāciju par līguma laušanu iesniedz arī informāciju par turpmāku kūtsmēslu uzglabāšanu.

Valsts vides
dienests

Izstrādāts Interreg Central Baltic projekta "Ilgtspējīga barības vielu apsaimniekošana biogāzes ražošanā" NR.CB842 ietvaros.